

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 225. szám.

Kedd, október 4.

A beteg társadalom.

— október 4.

Erős nemzeti, tehát erős politikai éle-
tet is csak erős társadalom teremthet. Az
összes nemzeti élet tényezői nemcsak
egyszersmind társadalmi egyének, hanem
a társadalomban nevelődnek is. Ha tehát
a társadalom zilált, akkor nem képes külső
tevékenységében, tehát az állami életben
kellő energiával és batalommal föllépni,
ziláltságát természetszerűleg átviszi az állami
életre is. Hiába emelkednek ki egyes szilárd
erényű, érintetlen, kiváló egyének: ezek
egyedül, szélszórton maradnak, mint árviz-
kor az erős köoszlopok, melyek az áradat
rohanását sem meg nem állíthatják, sem
el nem téríthetik.

Ha a magyar társadalmi életet nézzük,
meg kell döbennünk, hogy a fizikai nyo-
morúság mellett mennyi léhaság, mekkora
erkölcstelen elvtelenség marja erejét. Nem
értjük mi ezt az erkölcsi defektust pusztán
a családi kötelek lazaságára; hanem az
összes jelenségekre, melyek együtt a tár-
sadalmi élet tisztaságát, s vele erejét, vagy
ennek elvesztését jelentik.

A kölcsönös jogtisztelet, a természeti
kötelességek teljesítésének tudata nyomrö-
nyomra jobban kivész az emberekből, ki-ki
már nemcsak egymásnak, hanem megzavart
felfogásával önönmagának is ellensége.
Hogy gondolhatjuk akkor azt, hogy amikor
önmagunkkal sem bírnak többé, sikerrel
megbirkózhassunk a folyton nehezbedő
életföltételekkel meg a körülöttünk lesel-
kedő ellenségekkel?

A sokszor például felhozott Rómát,
óriási erőt gyűjtött világbirodalmát is az a
politikai enerváltság vitte sirba, mely a

megbomlott idegzetű, léha társadalom éle-
téből sarjadzott. Ott is hasztalan próbál-
koztak erősebb, öntudatosabb, becsületesebb
államférfiak és államfők, a pusztító áradat-
ot föl nem tartóztathatták.

Meg kell döbennünk, ha napról-napra
szemmel tartjuk a magyar társadalomban
felbukkanó kóros jelenségeket. A betegségbe
elmerült sokaság hajlandó egy egy fejaj-
dulásban okoskodó moralizálást látni;
pedig ha behatóbban vizsgálná a maga és
környezetének életét, talán még súlyosabb
diagnostizálást állapítana meg. Mert egyes jelen-
ségek már oly megszokottak, hogy az
aggódó figyelők sem veszik elég komolyan.

Az erkölcsi érzék bizonyos eltompulá-
sára mutat az is, hogy az emberek, köztük
még ugynevezett társadalomtudósok is
azzal vigasztalódnak, hogy nem vagyunk
csöppet sem rosszabbak, mint a régi
emberek. Ez teljesen hamis állítás. Ne a tör-
ténelemből ismert nagy romlottsági kor-
szakokat hozzuk föl például mentegeté-
sünkre. Hanem vegyük a normalis kor-
szakok képét, amikor nem zavarta az
emberi élet fejlődését semmiféle rendkívüli
esemény, amint nem zavarja ma sem. És
akkor a manak mérlege sötét képet fog
mutatni.

Voltak mindenkor családi viszályok és
tragédiák; de ha a mult század első felé-
nek képét nézzük, ezek csak ritka és
mindig kemény következményű elítélés
alá került esetek voltak s nem rendszer, mint
ma. A törvények tisztelete ma formailag
talán erősebbnek látszik, lényegileg azon-
ban nagyon is meggyöngyült. Rablóbandák
ugyan nem járnak, de annál több az
egyes merényletek száma az emberi vagyon

ellen. Csak formát változtatott a rablás.
Különösen a közpénzek forognak állandó
veszedelemben. Hogy is ne foroghatnának,
a mikor a büntetést ma már nem tartják
megszégyenítőnek, csak ideiglenes kelle-
metlenségnek. Hiszen elvként hirdetik azt
a könnyelmű megbocsátást, mely csupán
formát keres, hogy szemet hunyhasson,
rehabilitáljon. Az önhibája nélkül meg-
tévelyedett rehabilitálásán elvéből így
fejlődött és nyers uralmat a laza jogi
felfogásban a gazemberek rehabilitálásának,
minden módon való kimosásának elve.
Hogy ez mire vezet, azt látjuk a meg-
ingatott vagyonbiztonságban.

A kereskedői becsület valamikor igen
fontos erkölcsi elv volt és ez szerezte meg
azt a korszakokra kiható becsületet meg-
tekintélyt, melyet egyes patricius kereskedő
házak élveztek. Hogy ez mennyire kiveszett,
azt nem is kell bizonyítanunk.

Mindez hova-tovább sürübbé teszi a
kénytelen egyéni védekezést, egyéni harcot;
ebben pedig szét kell morzsolódnia a tár-
sadalom egyetemességének.

A léhaság természetesen megmetyelvezte
az ideális eszmék szolgálatára hivatott
irodalmi és művészeti világot is; család,
egyéni értékű torzsalkodás, vásári fogás,
tehát valakinek a becsapása, jogtalan félre-
szoritása, épp így jogtalan hasznok ková-
csolása már ott is közönséges dolog.

Amikor ilyen tüneteket látunk, méltón
meg lehet borzadni társadalmunk belső
korhadása felett. Hogy akarunk mi nagy
nemzeti célokat elérni, ellenségeink jól
szervezett falanxait visszaverni ezzel a
szuette, beteg csontszerkezettel, ezzel a
senyvedő férfiatlansággal?

A „TORONTÁL” tárcája.

Egy nap a paradicsomban.

Ez a májusi vasárnap, mondta az én öreg
Julien d'Ombelle barátom, szakasztott olyan, mint
az a nagy tündéri vasárnap, mely legszebb napja
volt életemnek.

A kollégiumba jártam és mint benlakó
tanuló kieseréltem a nagy nehéz fekete kabátot-
mat a lakótársam kurtá kék kabátjával, melynek
a gomblyukát ibolyabokrétával virágoztam fel.

Hasonlítotam Chérubinhoz s még nem érttem
el a Fortunio korát.

Végig haladtam a Champs-Elysées avenuen
és becsöngettem egy palota ajtaján, melynek az
ablakai csukva voltak, az ibolyabokréta alatt a
szivem megszünt dobogni. Egy inas eresztett be
sárga-fekete csikos mellényben, minő a darázs
potroha.

— Lion Róza asszony, hebegtem.

Egy kék selyemmel bevont szalonba vezet-
tek be. Sevresi porcelán vázákban rózsák pom-
páztak s fölöttük kristály pohárban egy hatalmas
gyöngyvirágbokréta kedves illata töltötte be a
termet. Egy meztelen kar emelte fel az ajtó-
szönyveget, mire meghajtottam magamat minden
véremmel az arcomban.

Szép mondókat tanultam be, de nem emlé-
keztem rá többé. Ezt hebegtem:

— Bocsanatot kérek, asszonyom, névalírását
kérném, az emlékealbumomba...

És a Lion Róza fényképét huztam elő a
zsebemből, egyikét ama fényképeknek, melyeket
a Palais-Royalban árusítanak a vén poéták, a
híres színművészek és a törvényes királynők
fényképei mellett...

Lion Róza előtte való este táncolt a szin-
házban és a fénykép ezt a jelenetet megrögzítve
meztelen vállakkal és karokkal tüntette őt fel,
mint szöke istennőt.

Egy arany tollal, egy új tollal — mert a
szép leány nem igen szokta tintával befekőtteni
finom ujjait — miután a nevemet megkérdezte,
pár szót irt a fénykép határa.

Majd felkelt, miután egy csipet rizssporral
felszárította a tintát.

Megpillantottam a meztelen karját a fésülő-
köpeny ujjá alatt és reszketni kezdtem.

Meg kellett gyönnöm. Bevallottam, hogy
egy év óta őrzöm ezt a fényképet az asztal-
fiókomban, hogy látni akartam a divát... hogy
végtelen boidog lennék, ha reggelit fizethetnék
neki és pirulva, mint a rózsák a vázában kibök-
tem, hogy ha úgy akarná, kirándulhatnánk a
Robinsonba, a felkapott mulatóhelyre.

Lion Róza elámulva nézett rám. Aztán
hangos kacajra fakadt, annyira bobóksáknak tünt
fel előtte az indítványom.

— Maga nagyon kedves — mondta nekem,
elfogadom. Megyünk reggelizni a Robinsonba.
Felöltözöm.

Csöngetett. Egy harapni való szobaleány
jelent meg névjegygyel a kezében, melyet a
művész az átvett s hamarosan az asztalra dobott.

Nem vagyok itthon, nem leszek itthon
egész nap! mondta.

Amint egyedül maradtam a rózsás kis kék
szalonban, rá mertem pillantani a névjegyre és
olvastam

II. Keresztély-Salvátor, karinthiai nagy-
herceg.

Aztán megtapogattam a tárcámat, melyet
félttem, hogy elvesztettem. Egyetlen egy husz
frankos arany csillogott benne, mely azonban
egész vagyon volt az én naiv tizenhat évemnek.
Husz frankom volt s vendégléni akartam egy
egész napon át egy ünnepelt szépséget, ki nagy-
hercegek előtt csukta be az ajtaját.

Gyalog akarta megtenni az utat, mely a
palotáját a pályaháztól elválasztotta. Egyszerű
világos ruhát vett magára egyetlen egy ékszer
nélkül.

Robinsonban a legparasztosabb csárdát
választotta, azt, ahol két frankért torkijól lehe-
tett lakni.

Igy hasonlított egy csinos masamót leány-
hoz és a szomszédaink: diákok, grizettek, boitos-
legények és himzönök közt senki sem lett volna
képes Lion Rózá felismerni, kinek császárnői
gyémántjai, lord lovai, palotája a Boishan, egy
másik Velencében voltak és akiért szép fiatal
emberek ölték meg magokat hangzatos nevekkel.

Ugyanazon hintán ültünk, ezer ártatlan
badarságot követtünk el s naplementekor tértünk
haza. Lion Róza hatalmas orgonabokrétát cipelt.
Bizonyosan rendeletet adott ki távozása előtt,
mert a fogata ott vár ránk a pályaháznál. Mikor

SZÁLLITÁSI, BIZOMANYI, INCASSO FÍOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA : SZÁLLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközlünk mindennemű szállít-
ásokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsiainkban, vala-
mint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482 - 200 19

ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

HIREK.

— **Személyi hir.** Dr. Perisics Zoltán polgármester néhány napi távollét után tegnap este Budapestről, ahol hivatalos ügyekben járt, visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **A király nevenapja.** A szokott fényvel és kegyelettel ünnepelte meg ma Nagybecskerek város közönsége a király nevenapját. Ez alkalomból ma délelőtt 10 órakor a nagybecskereki róm. kath. plébánia-templomban ünnepi istentisztelet volt, a melyen dr. Dellimanic Lajos főispán és Jankó Ágoston alispán vezetésével részt vettek a polgári és katonai hatóságok, a testületek és tanintézetek, azonkívül nagyszámu ünnepelő közönség. Az ünnepi misét Magyary Pál pápai kamarás, apátplébános mondotta fényes papi segédlettel, az egyházi ének- és zenekar pedig Güttler: „Ünnepi misé”-jét adta elő, míg offertóriumra Boross Károlyné urnó Marchesi: „Ave Maria”-ját énekelte. Mise után felhangzott a Himnusz, melyet a templomban összegyűlt nagyszámu közönség állva hallgatott meg.

— **A rendes őszi közgyűlés.** Torontálvármegye törvényhatósága tudvalevőleg október 10-ikén tartja rendes őszi közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozatának egyes főbb pontjai a következők:

Torontálvármegye 1911. évi költségvetése. — Az 1911. évre kivetendő megyei pótdózsázalékok megállapítása. — Szeged szabad királyi város törvényhatósági bizottságának felirata az orsz. tűzrendészeti törvény megalkotása tárgyában. — Zólyomvármegye felirata a korcsmai záróra megállapítása tárgyában. — Debreczen város felirata az osztrák-magyar bank zálogleveleinek 300 millióról 500 millióra való felemelése iránt. — Nagybecskerek város határozata a nagybecskereki cukorgyár részére megszavazott segély tárgyában. — A nagybecskereki „Patronage” egyesület kérelme. — Uzbasits Gáspár főszolgabírónak a VII. fizetési osztályba előléptetése iránt. — Torontálvármegye közigazgatási bizottságának a m. kir. miniszterelnök urhoz az 1876. évi VI. t.-c. 64. §-a alapján az 1910. évi I. feléről intézett jelentése. — A vármegye alispánjának jelentése a törvényhatóság állapotáról az 1910. évi rendes őszi közgyűléshez. — A zentai „Kossuth” hid feljárójának költsége. — A törvényhatósági utialap 1911., 1912. évi költségvetése. — A „Deák Ferenc”-alapítvány kezelőbizottságba megválasztandó tagok.

— **Elhunyt jegyző.** Torontálvármegye jegyzői karát ismét súlyos gyász érte. Mint ugyanis részvétellel értesülünk, Rankovics Szvetozár aracsi jegyző szombaton délután 5 órakor 57 éves korában meghalt. Az elhunyt köztiszteletben

elváltunk, láttam, hogy szép szemei könyekke teltek meg.

Ez a kirándulás a zöldbe egy gyermekkel, aki imádkozta őt, meghatotta; bizonyára más napos és fesztelen délutánokat, a gyermekkorát, az első szerelmét, mit én tudom juttatott eszébe.

Zavaromban nála felejtettem az emléksorokkal ellátott fényképet. Megígérte, hogy másnap elküldi nekem és haza tértem.

Mióta Páris felépült, voltak benne királyok, diadalmas hadvezérek, mámoros szerelmesek, de bizonyos vagyok benne, hogy egyik sem taposta közülük a járdát annyi örömmel és büszkeséggel, mint én ez este.

Másnap, délutáni öt óra tájban az igazgatóhoz hívtak. Amint beléptem, láttam, hogy a Lion Róza fényképét tartja az ujjai közt. A hanyag diva bizonyosan a szobalányára bízta a fényképe elküldését, ki nagyobb finomság okáért átlátszó selyempapírba göngyölte azt be. Az erkölcs megboszulta magát.

Lion Róza még megtoldotta az emléksorokat. Beszél Robinsonról, orgonavirágról és napról s mert írópapirosa bizonyosan nem volt, egy pár szót írt a II. Keresztély-Salvátor nagyherceg névjegyére is.

Megírta, hogy nagyon kedves fiu vagyok... hogy Olaszországba utazik és hogy mindig emlékezni fog rám.

Az igazgató előtt, az előtte való napi kirándulástól kábultan, felségesen viseltem magamat. De aztán a szülein ki is vettek a kollegiumból s az édesanyám, kit értesítettek a dologról, haza hívott.

Mikor Párisba visszakérültem, hat évvel később, az én csillagom nem tündökölt ott többé. Hat év hosszú idő egy szép nőnek!

Azt hiszem, valami balkáni fejedelemhez ment nőül, ki tudja. Én azonban öregségem dacára nem voltam képes egy májusi vasárnapot átélni anélkül, hogy elérzékenyülve ne gondoltam volna arra és néha megtettem később is egyesegyedül a zarándoklást a Robinsonba.

Leon Languier.

álló jegyző 1853. szeptember 26-ikán született s 1891-ben került Aracs község élére, ahol közel 20 év óta közhasznú munkásságot fejtett ki a község felvirágoztatása érdekében. Halálát özvegyén kívül számos jóbarátja és ösmerőse gyászolja. Az elhunytat vasárnap délután temették el nagy részvét mellett s a gyászszertartáson résztvett dr. Csávossy Ignác törökbecsei főszolgabíró, dr. Veliacha Károly tb. főbíró, a Felsőtorontáli ármentesítő társulat képviselőjében báró Hauser Károly, az összes járásbeli jegyzők, a község előjárósága és képviselő-testülete, a tanyatestület, a tűzoltóság és nagyszámu gyászoló közönség. A koporsót számos koszoru borította, többek között a főszolgabíró-ság és a vármegyei jegyző-egyesület díszes koszoruja is. A gyászszertartást, mely délután 4 órakor volt, Rajkovic Milos gör. kel. esperes végezte nagy papi segédlettel s a koporsó felett a jegyzők nevében Jankovics Szilárd melencei jegyző, Aracs község nevében pedig Nikolics Boldizsár segédjegyző mondott megható gyászbeszédet.

— **Gazdasági cselédek megjutalmazása.** A földművelésügyi miniszter Detki József csószteleki, Balázs Mihály magyarszentmihályi, Gyuricsin Triva szerbcsanádi, Veszelinov Vítályos nagyikiindai, Kunicz József écskai, Konyhai Márton csávosi, Vám József nagy-gáji, Schwahn József tóbai, Lackó István magyarpádi, id. Mixics György Izidor horvát-kécsai, Prónai Mihály kizombori, Bäuer Péter csószteleki, Behring Vilmos tóbai, Lamb Miklós vizesdai, Molnár Ferenc keresztési és Idvorján János glogoini gazdasági cselédeknek hosszú évi hű szolgálatuk elismerésül elismerő oklevelet és egyenkint 100—100 korona pénzjutalmat engedélyezett, mit a kitüntetett gazdasági cselédeknek legközelebb fognak ünnepélyesen átadni.

— **Téves halálhír.** Régi magyar közmondás, hogy akinek halála híret költik, hosszú életű lesz. Ennek a közmondásnak az alapján mindenekelőtt tehát szívünköl kösöntjük Rankovics Istvánt, akit mi tegnap Rankovics Szvetozár aracsi jegyző helyett meghalattunk és érdemeihez mértén elparentáltunk. Egy rosszul értelmezett telefon jelentés alapján irtuk meg a mi kitűnő Rankovics Szevo bátyánknak a halála híret, holott az öreg ur kitűnő egészségnak örvend s daliás elegáns alakja változatlan fürgeséggel forog Törökbecsén s mikor ujságírói sietségünkben megilletődve irtuk meg halála híret, ő bizonyára könnyedén és elpusztíthatlan vidám életkedvvel csevegett valahol a társaságban. Bocsánatot kellene tőle kérnünk, de nem akarjuk lerontani a közmondás erejét, hanem amikor konstatáljuk, hogy Rankovics István halálhíre téves s ő a legjobb egészségben él, örömmel fejezzük ki, hogy téves halálhíre azoknak a keveseknek a sorába juttatta, akik maguk olvashatják nekrológjukat s annál tovább és virulobb egészségben fognak még élni. Ez bizonyára örömeire szolgál Rankovics bátyánk nagyszámu tisztelőinek és barátjainak és valószínűleg neki is, mert elvégre jobb ha az ember saját maga is olvashatja a halála híret, mintha csak mások olvassák. Engedje meg tehát Rankovics Szevo bátyánk, hogy szerencsekívánatainkat fejezzük ki neki a hosszú és viruló életért, amely a közmondás alapján még reá várakozik.

A halálhírt különben Rankovics maga is kedélyesen lacáfolja a lapunkhoz ma délután intézett következő sürgönyvel:

Torontál szerkesztőségének. Köszönöm részvétét, de hála istennek élek és egészséges vagyok. Rankovics István.

Ez olyan cáfolat, amelynél felhivatalosabb vagy hivatalosabb cáfolat nem lehet s amely előtt némán meg kell hajolnunk, megismételve örömmel, míg részvétünket az emberi kor legeslegvégső határáig raktározva el.

Ujvidéki városi ártézi jódosfürdő és vizgyógyintézet

Jódban és nátrium-carbonátban gazdag hév vízforrása rendén elsőrangú jódosfürdő, biztosan gyógyít csúzi, köszvény, ischiást, görvélyt, csontbántalmakat, női betegséget, idegességet és mindenféle vérbetegséget. — Egész éven át nyitva.

Magyarország legelősebb fürdője. — Prospektus. 796-106

— **A zsidók uléve.** Izraelita polgártársaink ma ünneplik az ujesztendejüket, a melylyel az ő számításuk szerint az 5671-ik esztendőbe lépnek. Az ujesztendő alkalmából tegnap este istentisztelet volt a helybeli izraelita templomban s ugyancsak istentisztelet lesz ma este is.

— **Az iskola-egyesület bélyegei.** Egy hónapja annak, hogy a fővárosi nagyobb tözsdék, valamint az ország összes könyv- és papirkereskedéseinek kirakataiban feltűntek azok a művészi kiállítású bélyegek, amelyeket több fűrdő, természeti szépség latképével, néhány kiváló műalkotás képével, két fillér árban bizocsátott a Magyar Iskola-Egyesület. Amint értesülünk, ez az egy hónap szinte nem várt eredményt mutat fel, nemcsak az apró diáksereg bélyeggyűjteményeibe kerültek bele a bélyegek, amelyeket néhány lelkes kereskedő cég számláira is ráilleszt, de a nagyközönség vásárló kedve is oly arányban jelentkezett, ami náunk eddig alig volt tapasztalható hasonló esetekben. Ezrével kerülnek naponta a postaszekrényekbe olyan levelek, amelyek hátlapját ezek a valóban szép bélyegek zárják le, jelétül annak, hogy egyrészt a mi közönségünk tud lelkesülni minden nemes, kulturális cél és a magyar nyelv terjesztésére irányuló törekvés támogatásáért, másrészt a művészies munkát is tudja értékelni. Az iskola-egyesület bélyegei városunkban Mangold Lipót könyvkereskedésében kaphatók.

— **Épül a cukorgyár.** A nagybecskereken létesítendő Délmagyarországi Cukorgyár építését most már megkezdették. Benes Győző főmérnök, az építkezés vezetője már Nagybecskereken van s itt személyesen vezeti az alapozási munkálatokat. A tervek szerint a kőműves munkálatokkal január közepéig elfognak készülni s akkor megkezdik a gyár berendezését. Itt említjük meg, hogy úgy a nagymennyiségű építőanyagot, valamint a munkaerő zömét is helyben szerzik be, ami szintén nagy anyagi haszonnal jár a városra nézve.

— **Országos gyűjtés a József főherceg szanatórium javára.** Az Augusztus főhercegnő védnöksége alatt álló József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület az idei halottak napján is bizalommal fordul az irgalmas szívű magyar társadalomhoz a tudóvészben sanyilódók ezreinek megmentése érdekében, amennyiben az idén is az egész országban október hó 30-tól november hó 6-ig gyűjtést rendeznek a szanatórium javára. A gyűjtés útján befolyó összeg felezésben a torontálvármegyei tudóvészellenes egyesületet illeti meg. A József főherceg-szanatórium a gyűjtőtáskákat a napokban fogja az egyes főszolgabíróságokhoz szétküldeni.

— **A bor- és husfogyasztási adó bérbeadása.** Az egyes községekben a bor- és husfogyasztási adó beszedési jogára az 1911-iki esztendőre, esetleg fölmondás fönntartásával az 1912. és 13-ik évekre is, most hirdet nyilvános árlejtést a nagybecskereki pénzügyigazgatóság. Eddig a következő községekre nézve hirdet árlejtést az igazgatóság az alábbi föltételek, illetőleg kikialtási árak mellett:

Október 17-ikén Perlasz községben: boritaladó fejében 6301 kor. 30 fillér, husfogyasztási adó fejében 1431 kor. 11 fillér; Melence községben: boritaladó fejében 6344 kor. 05 fillér, husfogyasztási adó fejében 1749 kor. 60 fillér.

Október 18-ikán Bocsáron: a boritaladó 2211 kor. 30 fillér, a husfogyasztási adó 848 kor. 46 fillér; Sándorházán: a boritaladó 4860 kor. 07 fillér, a husfogyasztási adó 633 kor. 96 fillér; Nákófalván: a boritaladó 6607 kor. 67 fillér, a husfogyasztási adó 891 kor. 21 fillér; Bogáros községben pedig a boritaladó 4457 kor. 37 fillér, a husfogyasztási adó pedig 828 kor. 66 fillér.

Október 19-ikén Szerb- és Német-nagyszentmiklóson: a boritaladó 31.107 kor. 60 fillér, a husfogyasztási adó 9350 kor. 46 fillér.

Az árlejtést a nevezett napokon mindenkor reggel 9 órakor tartják meg a nagybecskereki pénzügyigazgatóságnál s az írásbeli ajánlatok az árverés napjain reggeli fél 9 óráig lepecsételve átadandók a pénzügyigazgatóság fönökének.

— **Az utolsó viszontlátás.** Halalos végű vasuti baleset történt a vasárnap délután Módos felé menő vonaton, amely baleset egy romantikus szerelmi történetnek tragikus befejezése. Kaufmann Miklós szarcsai cipészsegéd éveig volt segéd Nagybecskereken. Itt a városban ismerkedett meg a lázárközi váltóór leányával, aki itt cselédskedett, azonban megunván a cselédi sort, visszament az apja házába. A két fiatal forró szerelemre gyuladt egymás iránt s Kaufmann feleségül akarta venni a leányt, de a leány apja hallani sem akart a cipészsegédéről. A leány apjának ridegsége azonban még csak

fokozta a legény szerelmét a leány iránt, mig-nem a fiatalok szerelmébe most beleszólt a gyászos véletlen s a romantikából tragédiát csinált. Kaufmann ugyanis vasárnap Nagybecskerekéről Szárcsára utazott a vonaton, bátyja esküvőjére. Lázárföldön a váltóór bódéjánál állott a leány, hogy ha csak egy pillanatra is, de viszontlássa az arra utazó Kaufmann. A szerelmes legény is látni akarta a leányt s kiment a vasuti kocsi felhágójára s onnan integetett a leánynak. Ekkor történt a katasztrófa. A fiu lábán új cipők voltak, a melyeknek sima talpa megesuszott a felhágón s Kaufmann lezuhant a robogó vonatról. Oly szerencsétlenül esett, hogy a vonat kerekei jobb lábát tövig levágták. Az utasok között pánik keletkezett s a vonatot megállították. A vonaton utazott dr. Fialowski Béla nagybecskereki törvényszéki orvos is, aki a mentőszekrényrel a szerencsétlenség színhelyére sietett. Kaufmann féllábbal fetrengett a sineken s a hozzásiető orvoshoz a legelső kérése az volt, hogy szerezzé meg neki az esés közben elvesztett kalapját, a körülötte állókat pedig kérte, hogy a vasuti kocsihoz hozzák ki neki a csomagját, a melyben két pár új cipő van a bátyja számára s ajándék az édesanyjának. Mikor aztán odavitték neki a kívánt dolgokat, nyugodtan beköltöztette magát. A szerencsétlenül járt cipészegédet a vonattal Módosra szállították a kórházba, ahol azonban a nagy vérvesztés folytán súlyos sérülésébe néhány óra múlva meghalt.

Feleséggyilkos öregember. Az alkohol számlájára megy megint egy véres bűneset. Kovács Matej 69 éves tőgyéri lakos ugyanis részegen jött haza mult szombaton Módosról s e miatt felesége a 68 éves Eva megzúdta. Ezen Kovács annyira felingerült, hogy nekiesett feleségének, aki amugy is beteges, gyengélkedő asszony s addig ütötte-verte és fojtogatta, míg az asszony holtan összeesett. A részeg öregember, mikor magához tért, rögtön tudatára ébredt szörnyű tettének s jelentkezett a községeljárásnál. Az előjáróság jelentésére a módosi járásbíró vizsgálobírója Kovács Gyula járásbíró és dr. Kovács Rókus nagybecskereki kir. ügyész a helyszínére mentek, ahol addig is a tettest a csendőrség őrizte. A gyilkos öregember azzal védekezik, hogy annyira részeg volt az eset alkalmával, hogy semmire sem emlékszik vissza.

Gyermeknek

48 felnőtteknek. 234(2)-48

Kiváló táplálószer egészséges és gyöngy, a fejlődésben visszamaradt bármilyen kora gyermekeknek. Előmozdítja a csont és az izom képződését s egy elhárítja és megszünteti a hasmenést, béihurutot és hányászkérelést, mint semmi más szer.

Színház.

Színházi műsor:
 Október 4. Kedd: Orpheus a pokolban. (Operette.)
 Október 5. Szerda: Az obsitos. (Operette.)
 Október 6. Csütörtök: II. Rakóczi Ferenc fogsága. (Dráma.)
 Október 7. Péntek: Clavigó. (Dráma.)
 Október 8. Szombat: A muzsikusz leány. (Operettújdonás.)
 Október 9. Vasárnap: Délután: Trenk báró. (Operette.)
 Este: A muzsikusz leány. (Operettújdonás.)

* **Amihez minden asszony ért.** Szívesen és örömmel állapítjuk meg, hogy Polgár színházának drámai személyzete tegnap este helyreállította azt a csorbát, amit az első előadások ejtettek. Barriának „Amihez minden asszony ért” című finomságokkal teli vígjátékát mutatta be a társulat s ugy a rendezés, az összejáték, valamint az egyes előadók játéka művészi színvonalon állott. Hogy a darab közönségünknek tetszett, az már magában véve elég elismerés az előadókra nézve, mert csak igazán művészi játékkal lehet ezzel a nekünk idegen levegőjű darabbal és finomságaival a közönség lelkéhez férni. És ezt sikerült az előadóknak elérni, a kiknek élén Sz. Rosos Gizella kiválóan rajzolta meg a nélkülözhetetlen, észrevétlenül támogató asszony szerepét. Gondos, átértett művészi játékaért neki jutott az első tapsvihar a nehezen melegedő közönség részéről. Meltóan egészítette őt ki Shand szerepében Gózon Béla, aki szintén gondos és szép alakítást nyújtott. De igen jó együtttest nyújtottak T. Zalai Irma, Szomori Miklós, Tihanyi Béla, Somogyi Károly és Turai Antal is, akik szerepeiket mind művészi hatással érvényesítették. Csupán Sárvári nem illett bele a jó ensembleba, a nem neki való szereppel. A színház jól megtelt közönséggel, a mely mikor beleélté magát a darab finom szépségeibe, melegen tapsolt az előadóknak.

* **A színházi bizottság ülése.** Torontálvármegye színházi bizottsága holnap délelőtt 11 órakor a főispáni kisteremben ülést tart, melynek tárgyszószata lesz a jövő heti műsor megállapítása, továbbá esetleges észrevételek és indítványok.

378-142.115

SULTÁN
BÓRÉS DÚS
LITHION
FORRÁS
 KIVÁLÓ VEGYŐSSZETÉTELŰ

Kapható Nagybecskereken: ROSA BÉLA, FENDLER JÓZSEF fűszerkereskedésében, s más kereskedésekben.

Sport.

× **Vívókurzus Nagybecskereken.** A Torontáli Athletikai Club báró Malvica Andot, a legkiválóbb olasz vívómesterek egyikét Nagybecskerekre telepítette, hogy itt a vívás nemes sportjában mozgalmassabb életet keltsen. Malvica október 15-ikétől május 15-ikéig az Athletikai Clubban vívókurzust is tart, de tanít a Clubban kívül is akár magánosokat, akár társaságokat. Az érdeklődők forduljanak dr. Vinczehidny Ernő megyei főjegyzőhöz, az Athletikai Club elnökéhez, vagy Várkonyi Józsefhez, (megyeház), akik szívesen adnak bővebb felvilágosítást.

TÁVIRATOK

A politikai élet.

Budapest, okt. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politikai élet hullámai még csak lassan hőmpölyögnek, de bizonyos, hogy most már nem csöndesednek el s mennél inkább megyünk az őszbe, annál élénkebben csapkodnak. A főrendiház ma már megválasztotta delegátusait, míg a képviselőház holnap választja meg őket. A miniszterelnök jelenleg Bécsben időzik s csak ha onnan visszaérkezik, következik a többi politikai kérdések.

A főrendiház ülése.

Budapest, október 4. (A „Torontál” eredeti táv.) A főrendiház ma déli 12 órakor Csáky Albin gróf elnökölésével ülést tartott. Az ülésen, mely mindössze 10 percig tartott, az elnök bemutatta a képviselőháztól átküldött iratokat, majd Csáky Ferenc az igazoló-bizottság, Hertelendy Ferenc a gazdasági bizottság jelentését terjesztette be, továbbá betöltötték a főrendiház bizottságaiban megüresedett helyeket s végül megválasztották a főrendiház részéről a delegációba küldendő tagokat.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház a zsidó újvevőre való tekintettel csak holnap délelőtt 10 órakor tart ülést, melynek napirendje: A delegáció tagjainak a megválasztása és interpellációk.

A torontáli delegátások.

Budapest, október 4. (A „Torontál” eredeti táv.) A delegációban a torontálmegyei képviselők részéről négyen foglalnak helyet. A munkapárt legutóbbi értekezlete ugyanis rendes tagoknak a következő torontáli képviselőket jelölte a delegációba: Dániel Ernő báró, Karátsónyi Jenő gróf, Pap Géza dr. és Tallián Bélát.

A horvát helyzet.

Budapest, október 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábi jelentés szerint most már valószínű, hogy a horvát koalíció és Tomasics bán között sikerülni fog a megegyezés. Erre vall ugyanis az, hogy a magyar országgyűlésre kiküldött horvát képviselők klubja és a horvát bán egyetértőleg jelölték a delegáció tagjait.

A közös hadügyminiszter ellen.

Budapest, okt. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, egyes bécsi lapok újra hevesen támadják Schönaich báró közös hadügyminisztert. A támadásoknak azonban aligha lesz hatásuk, miután a király ragaszkodik Schönaich báróhoz, akinek képességeit nagyra becsüli.

A király nevenapja.

Budapest, okt. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Budapesten, a budavári Mátyás templomban a király nevenapja alkalmából ünnepi mise volt, amelyen résztvettek a magyar kormány Budapestben levő tagjai, valamint a polgári és katonai hatóságok fejei. — Bécsben az összes templomokban volt istentisztelet az uralkodó nevenapja alkalmából.

A belga királyi pár Bécsben.

Budapest, október 4. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Albert belga király és felesége Erzsébet királyné tegnap délután 5 óra 20 perckor érkezett meg Bécsbe. A királyi párt a nyugati pályaudvaron Ferenc József király várta és fogadta az udvar tagjaival. A fejedelmi vendégek a pályaudvarról a pompásan díszített utvonalakon át a Hofburgba hajtottak. Itt este zártkörű ebéd volt. Ma a királyi pár a kapucinusok sirboltjában megkoszoruzta Erzsébet királyné és Rudolf trónörökös nyugvóhelyeit.

A kalocsai érsek állapota.

Budapest, okt. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Kalocsáról jelentik, Városvy Gyula érsek állapota az éjjel ismét válságosra fordult.

Tőzsde az izraelita újév miatt zárva.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Biztosító
részvénytársaság,
 mely az életágakon kívül minden
 : : ágazatot kultivál, : :
Nagybecskerek részére
főügynökséget
 szándékozik szervezni. Reflek-
 tánsok, kik jó összeköttetéssel
 bírnak, küldjék jelentkezésüket
 „Existencia 4090” jeligére
Haasenstein és Voglerhez
 (Jaulus és Társa) **Budapestre.**

Riessner-kályhák,

világ legjobb és használatban legtakarékosabb folytonosgőjű

Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer. Egyszeri betüzeléssel egész télen ég, miáltal a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betüzelés megtakaríthatik. Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó. Gázváltás vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség különösen a szoba alsólégrétegeiben is

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidék részére:

Boleszay Antal
 vaskereskedésében az arany kaszához
 Hunyadi-utca 606/37.

Eladó

öt hold szép fekvésű szőlő
teljes berendezéssel az Écskai uton.

2000 ööl háztelek

a Temesvári utcában, a vasútállomással
szemben.

Egy 2 lóerejű benzinmotor
jó karban, teljes felszereléssel.

Bővebb felvilágosítások

Csusner Jánosnál
Nagybecskerek.

(819-5.3)

8122/1910. tlkvi sz.

815-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek.

Az antalfalvai kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság az 1881: LX. t.-c. 144. és 146. §-ai alapján a Kéler Ákos m. kir. főügyész által képviselt m. kir. államkincstár végrehajtató javára 279 kor. 92 fill. tőke, ennek (lakos végrehajtató javára 27) 1909. évi január hó 1-ső napjától számítandó 5% kamatai, 18 korona 30 fillér eddigi, ezuttal 18 kor 45 fill.-ben megállapított és a még felmerülendő költségek behajtása céljából kisk. Dragonav Szvetozár jarkováci lakos ellen az antalfalvai kir. jár.-bíró, területéhez tartozó, Jarkovác községben fekvő és a jarkováci 992. sz. tlkkönyvben felvett:

68. öi. sz. ház és 400 ööl házhelyre 1296 kor. kikiáltási árban, még pedig a C. 2. sorszámú ingatlan 1/4 részére Dragonevics Péter javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fentartásával az árverést elrendeli.

A Jarkovác községhez tartozó megartandó nyilvános árverésre határnapul 1910. évi november 9-ik napjának d. e. 9 óráját tüzi ki.

Az árverési feltételeket, melyek a hivatalos órák alatt a tlkvi hatóságnál és Jarkovác község előljárási bizottságánál megtekinthetők, a következőkben állapítja meg:

1. Az árverés alá kerülő ingatlanok közül a házbéradó alá kerülő ingatlan az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár 1/2, egyéb ingatlanok pedig a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron el nem adható.

2. Az árverelni szándékozók, az 1908: XLI. t.-cikk 21. §-ának második bekezdésében felsorolt jogosultak kivételével, tartoznak az árverés alá kerülő ingatlanok kikiáltási árának 20 százalékát készpénzben, vagy a kormány által ovadékképeseknek nyilvántott és az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, avagy pedig annak a bíróságnál bírói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

3. Az, aki az árverés alá bocsátott ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretek tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles a kikiáltási ár 1/2-a szerint meg-

állapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi 1/2-ig azonnal kiegészíteni. Ha pedig ezen kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad s az 1908: XLI. t.-c. 25. §. 2. bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.
Antalfalva, 1910. évi augusztus 26-án.

Varga Dezső s. k.
kir. aljársbíró.

Alkalmi vétel.

Elhurcolódásom miatt féláron eladó egy szép és jókarban tartott ebédőberendezést, egy ugyanolyan halószobaberendezést és egy ugyanolyan szalongarnitúrát, továbbá különféle lakásberendezési, valamint háztartási tárgyakat.

Nagybecskerek, Gizella-part 7. szám alatt.

FAUR KORNÉL, műszaki tanácsos.
831-X 4

Kiadó lakás és üzlethelyiség.

Törökbecsén a főtéren a legforgalmasabb helyen haláleset miatt azonnal kiadó egy jó forgalmu üzlethelyiség lakással együtt.

(833-3.3)

— Évi forgalom 100.000 korona. —

Bővebbet Reiter Ignácnál, Törökbecsén.

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

PILLANGÓ VÉDJEGY

NAGYBECSKERÉK.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Telefon 201.

Látta-e Ön már a

Benó Testvérek ezelőtt **Kokits A. F. cég**

új „ÁRUHÁZÁT”?

Nem? Hát tekintse meg!

Erős férfi bőrstrapa cipőnek ára 3 ft 75 kr. párja.

Torontáli cipők, esernyők, ruhadisz, téliingek nagy választékban.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Telefon 201.

641-x 46